Raadsvoorstel

Onderwerp:	portefeuillehouder: Bob Vostermans
Nota reserves en voorzieningen 2024	datum vergadering: 15 april 2024
	zaaknummer: 0889352928

Samenvatting

In de Nota reserves en voorzieningen staan richtlijnen en kaders voor het gebruik, vorming en beheer van reserves en voorzieningen. De Nota reserves en voorzieningen is van 2018. Deze is om diverse redenen aan actualisatie toe.
De belangrijkste reden is een wijziging in het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK). In het GTK is per 1 januari 2024 de mogelijkheid opgenomen om onder voorwaarden een algemene reserve ook in te zetten als structureel dekkingsmiddel. Deze wijziging in het GTK geldt niet alleen voor gemeente Beesel, maar voor elke gemeente.

Met het overzicht van de reserves leggen we instellingscriteria (doel, omvang, toelichting, autorisatie en looptijd) eenduidig vast. Ook is per reserve een voorstel gedaan om deze toekomstbestendig te houden. We vragen de raad hiermee in te stemmen.

Voorstel

- De Nota reserves en voorzieningen gemeente Beesel 2024 vast te stellen.
- De Nota reserves en voorzieningen gemeente Beesel 2018 in te trekken.
- In te stemmen met de instellingscriteria en voorstellen per reserve.

Toelichting raadsvoorstel

1. Aanleiding
De Nota reserves en voorzieningen dateert uit 2018 en is om diverse redenen aan actualisatie toe.
De belangrijkste reden is een wijziging in het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK).
In het GTK is per 1 januari 2024 de mogelijkheid opgenomen om onder voorwaarden een algemene reserve (=vrije reserve) ook in te zetten als structureel dekkingsmiddel. Tot 1 januari mochten reserves alleen ingezet worden als incidenteel dekkingsmiddel. (*Uitgezonderd hierop waren de zogenaamde bruteringsreserves die we vormen ter dekking van kapitaallasten)*.

We adviseren om met het vaststellen van de Nota reserves en voorzieningen om ook de huidige reserves te controleren. In dit voorstel geven we een advies hoe om te gaan met de huidige reserves.

2. Doelstelling
De Nota reserves en voorzieningen 2024 heeft als doel:
- Inzicht te geven in het wettelijk kader rond reserves en voorzieningen;
- De richtlijnen en kaders vast te stellen voor het gebruik, de vorming en het beheer van reserves en voorzieningen.

Het overzicht van de reserves heeft als doel:
Het eenduidig vastleggen van de instellingscriteria (doel, omvang, toelichting, autorisatie en looptijd).
Per reserve hebben we een voorstel gedaan. We vragen de raad hiermee in te stemmen.

3. Uitgangssituatie
In december 2018 heeft de raad besloten om de Nota reserves en voorzieningen niet meer jaarlijks vast te stellen maar alleen op het moment dat er relevante zaken aan de orde zijn.
Reserves en voorzieningen zijn van belang voor de financiële stabiliteit van een gemeente. Het is daarom belangrijk dat er goed inzicht is in de spelregels van reserves en voorzieningen en de huidige staat van de reserves.

Jaarlijks beoordelen we de reserves en voorzieningen bij de planning en control (P&C) -documenten. We bekijken ze op een aantal aspecten:
- Voldoen ze nog aan wet- en regelgeving?
- Kunnen ze worden samengevoegd of opgeheven?
- Moeten we nieuwe reserves of voorzieningen vormen?
- Is de hoogte van de reserves en voorzieningen toereikend voor het doel waarvoor we deze hebben gevormd?

4. Rol gemeente
De gemeente is kaderstellend.

5. Toelichting
Voor deze nieuwe Nota reserves en voorzieningen is het nieuwe GTK de directe aanleiding voor de actualisatie. In het GTK is een nieuwe regeling opgenomen voor de inzet van een surplus binnen de algemene reserve met ingang van 2024. Mits voldaan wordt aan een aantal voorwaarden wordt de dekking van lasten uit deze reserve gezien als een structurele baat. Het surplus van de algemene reserve is dat deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit).

Hierbij zijn wel 2 voorwaarden:

1. Van dit vrij besteedbare deel kan een gemeente jaarlijks maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten.
2. de solvabiliteitsratio (= Eigen vermogen/Totaal vermogen) is en blijft groter of gelijk aan 20%.

De solvabiliteitsratio geeft aan of een organisatie schulden op lange termijn kan voldoen. Het heet ook wel buffervermogen. De ondergrens van 20% voor de solvabiliteit sluit aan bij de signaalwaarde van het financiële kengetal solvabiliteit zoals ook opgenomen in het GTK. We hebben momenteel een ratio van 51% (stand jaarrekening 2023). Dit is positief en biedt mogelijkheden in het gebruik van onze reserves.

Deze mogelijkheid tot dekking van structurele lasten uit de reserve hebben we opgenomen in de nieuwe nota.

Gemeenten kunnen nu al reserves inzetten als structureel dekkingsmiddel ter dekking van kapitaallasten (afschrijvingen en rente) van investeringen. Dit zijn de zogenaamde bruteringsreserves.
Voor de overige reserves geldt dat we deze in principe alleen voor incidentele zaken gebruiken.

We hanteren als gemeentelijk uitgangspunt bij reserves:
<u>We beperken zoveel mogelijk de (bestemmings)reserves.</u>

Het beperken van de reserves bevordert de inzichtelijkheid in de financiële positie van de gemeente. Als het gaat om het realiseren van een bepaald beleidsdoel, loopt dit zo veel mogelijk via de exploitatie. Voorkomen moet worden dat de aanwezigheid van veel bestemmingsreserves leidt tot uitholling van het bestuurlijk afwegingsproces. Immers een bestemmingsreserve mag alleen ingezet worden voor een vooraf bepaald doel. Een beperkt aantal reserves geeft daarnaast een beter overzicht en inzicht.

In de aparte bijlage treft u een overzicht aan van de reserves en een voorstel om de reserve te handhaven of te wijzigen. De belangrijkste wijzigingsvoorstellen zijn:

- Reserve onzekerheden Rijk: naam wijzigen naar Algemene reserve vrij besteedbaar en geen einddatum bepalen (hiermee wordt het mogelijk gemaakt om deze reserve onder de bovengenoemde 10% regeling te laten vallen).
- Reserve voor investeringen: maximumsaldo bepalen (3 mln. Euro) en het meerdere (4 mln. Euro) storten in de Algemene reserve vrij besteedbaar (hiermee wordt het mogelijk gemaakt om deze reserve onder de bovengenoemde 10% regeling te laten vallen).
- Reserve transformatie Jeugd, WMO en participatiewet: looptijd verlengen tot eind 2026 en het dan nog resterend saldo storten in de reserve voor Investeringen (Investeringsreserve). Alle verwachte transformaties zijn in de beleidsplannen (en exploitatie) opgenomen met uitzondering van de pilot Hulp in de Huishouding. De totstandkoming van deze pilot zou door looptijdverlenging tot eind 2026 uit deze reserve gedekt kunnen worden. In het kader van transparantie en grip nemen we de toekomstige projecten in dit kader mee in de begroting of als daar geen ruimte is bestaat de mogelijkheid om de reserve voor investeringen te gebruiken.

De bruteringsreserves zijn niet opgenomen in het overzicht. In de begroting 2022 is aangegeven:
De werkwijze met bruteringsreserves was vanuit het verleden 'logisch' vanwege de riante reservepositie. Richting toekomst past de afdekking van kapitaallasten via de exploitatie beter.
Dit betekent dat het geen automatisme meer is om bruteringsreserves te vormen, maar dat er per project een afweging gemaakt dient te worden.

a. Financieel
Kaderstellend; Zie toelichting

b. Juridisch
Het wettelijk kader voor reserves en voorzieningen wordt gevormd door de Gemeentewet (GW), het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), en de Financiële verordening.

De Financiële verordening (artikel 212 GW) schrijft voor dat uitgangspunten voor het financiële beleid worden vastgelegd. In de financiële verordening gemeente Beesel 2024

(artikel 17) is ervoor gekozen om in dit kader een aparte Nota reserves en voorzieningen op te stellen.

De Nota reserves en voorzieningen gemeente Beesel 2024 moet gepubliceerd worden.

c. Risico's
Er zitten geen risico's aan het vaststellen van deze nota.

6. Visie Blij in Beesel
Niet van toepassing

7. Toegankelijkheid
Niet van toepassing

8. Duurzaamheid
De vorming en inzet van de Algemene reserve vrij besteedbaar geeft een extra mogelijkheid om structurele lasten te dekken die we maken in het kader van de duurzaamheidstransformatie.

Bijlagen
- Nota reserves en voorzieningen gemeente Beesel 2024
- Overzicht reserves 2024